Convenţia referitoare la legile şi obiceiurile războiului terestru

Haga, 18 octombrie 1907

(Lista Părţilor Contractante)

Având în vedere că, în timpul căutării mijloacelor de asigurare a păcii şi de prevenire a conflictelor armate dintre naţiunii, este la fel de necesar să se reţină cazul în care recursul la arme a fost provocat de evenimente care au cerut acest lucru;

Animaţi de dorinţa de a servi, chiar şi în acest caz extrem, interesele umanităţii şi nevoile continue de civilizaţie;

Socotind că, în acest scop, este foarte importantă revizuirea legilor şi obiceiurilor generale ale războiului, fie în vederea definirii lor cu o mai mare precizie, fie de stabilire a unor limite ce ar diminua pe cât posibil asprimea;

Au socotit necesar să completeze şi să precizeze unele părţi ale lucrării primei Conferinţe de Pace care, inspirându-se, în urma Conferinţei de la Bruxelles din 1874, din acele idei recomandate de o înţeleaptă şi generoasă prevedere, a adoptat câteva dispoziţii având drept scop să definească şi să reglementeze obiceiurile războiului terestru.

Potrivit vederilor Înaltelor Părţi contractante, aceste dispoziţii, a căror redactare a fost inspirată din dorinţa de a diminua suferinţele războiului atât pe cât o îngăduie necesităţile militare, sunt menite să servească drept normă generală de conduită a beligeranţilor în raporturile dintre ei şi cu populaţiile.

Cu toate acestea, nu a fost totuşi cu putinţă să se fixeze încă de pe acum prevederi care s-ar extinde asupra tuturor împrejurărilor care se întâlnesc în practică. Pe de altă parte, nu ar putea intra în vederile Înaltelor Părţi contractante ca aceste cazuri neprevăzute să fie lăsate, în lipsă de stipulări scrise, la aprecierea arbitrară a celor care conduc oştirile.

Până când va putea fi elaborat un cod mai complet al legilor războiului, Înaltele Părţi contractante socotesc oportun să constate că, în cazurile necuprinse printre dispoziţiile reglementare, adoptate de ele, populaţiile şi beligeranţii rămân sub garanţia şi sub imperiul principiilor Dreptului ginţilor, aşa cum rezultă ele din obiceiurile fixate între naţiunile civilizate, din legile omeniei şi din cerinţele conştiinţei publice.

Ele declară că în acest fel trebuie înţelese articolele 1 şi 2 din regulamentul adoptat.

Înaltele Părţi contractante, dorind să încheie o nouă convenţie în acest scop, au numit ca Plenipotenţiari ai lor :

(Numele Plenipotenţiarilor)

Care, după ce şi-au depus deplinele puteri, găsite în bună şi cuvenită formă, au căzut de acord asupra următoarelor :

Art. 1. Puterile contractante vor da forţelor lor armate terestre instrucţiuni conforme Regulamentului privitor la legile şi obiceiurile războiului terestru, anexat la prezenta Convenţie.

Art. 2. Prevederile cuprinse în Regulamentul menţionat la articolul 1, precum şi în Convenţia de faţă, nu se aplică decât între Puterile contractante şi numai dacă beligeranţii sunt tot părţi la Convenţie.

Art. 3. Partea beligerantă care ar viola prevederile zisului Regulament va fi obligată la despăgubiri, dacă va fi cazul. Ea va fi răspunzătoare pentru toate actele săvârşite de persoane care fac parte din forţa ei armată.

Art. 4. Prezenta Convenţie, ratificată în regulă, va înlocui, în raporturile dintre Puterile Contractante, Convenţia din 29 iulie 1899 privitoare la legile şi la obiceiurile războiului terestru.

Convenţia din 1899 rămâne în vigoare în raporturile dintre puterile care au semnat-o şi care n-ar ratifica şi Convenţia de faţă.

Art. 5. Prezenta Convenţie va fi ratificată cât mai repede cu putinţă.

Ratificările vor fi depuse la Haga.

Cea dintâi depunere de ratificări se va constata printr-un proces-verbal semnat de reprezentanţii puterilor care iau parte la ea şi de ministrul Afacerilor Externe al Olandei.

Depunerile ulterioare de ratificări se vor face prin mijlocirea unei notificări în scris, adresată Guvernului Olandei şi însoţită de actul de ratificare.

Copia certificată conform a procesului-verbal despre întâia depunere de ratificări, despre notificările prevăzute în alineatul precedent, precum şi despre actele de ratificare va fi de îndată remisă, prin grija Guvernului Olandei şi pe cale diplomatică, Puterilor invitate la a Doua Conferinţă a Păcii, precum şi celorlalte Puteri care vor fi aderat la convenţie. În cazurile prevăzute prin alineatul precedentm acelaşi Guvern le va face cunoscut, în acelaşi timp, data la care a primit notificarea.

Art. 6. Puterile nesemnatare sunt admise să adere la prezenta Convenţie.

Puterea care doreşte să adere îşi notifică în scris intenţia Guvernului Olandei, transmiţându-i actul de aderare care va fi depus în arhivele acelui Guvern.

Acest Guvern va transmite imediat tuturor celorlalte Puteri copie, certificată conform, a notificării, precum şi actul de aderare, indicând data la care a primit notificarea.

Art. 7. Prezenta Convenţie va produce efect pentru Puterile care au participat la prima depunere de notificare după şaizeci de zile de la data procesului verbal al acestei depuneri la şaizeci de zile după ce notificarea ratificării sau aderării lor a fost primită de Guvernul Olandei.

Art. 8. Dacă o Putere Contractantă doreşte să denunţe prezenta Convenţie, denunţarea va fi notificată în scris Guvernului Olandei, care va comunica imediat o copie certficată conformă a notificării tuturor celorlalte Puteri, făcându-le cunoscută data la care a primit-o.

Denunţarea nu va produce efecte decât faţă de Puterea care a notificat-o şi la un an după ce notificarea va fi ajuns la Guvernul Olandei.

Art. 9. Un registru ţinut de Ministerul Afacerilor Eterne al Olandei va indica data depunerii ratificării efectuate în virtutea articolului 5, alineatele 3 şi 4, precum şi data la care vor fi primite notificările de aderare (articolul 6, alineatul 2) sau de denunţare (articolul 8, alineatul 1).

Fiecare Putere contractantă este admisă să ia cunoştinţă despre acest registru şi să ceară de pe el extrase certificate conforme.

Drept pentru care, Plenipotenţiarii şi-au depus semnătura pe prezenta Convenţie.

Făcută la Haga la 18 octombrie 1907, într-un singur exemplar, care va rămâne depus la arhivele Guvernului Olandei şi de pe care copii certificate conforme vor fi remise pe cale diplomatică Puterilor care au fost invitate la a Doua Conferinţă de Pace.

Regulamentul privitor la legile şi obiceiurile războiului terestru

Haga, 18 octombrie 1907

SECŢIUNEA I

DESPRE BELIGERANŢI

CAPITOLUL 1

Despre calitatea de beligerant

Art. 1. Legile, drepturile şi datoriile războiului nu se aplică numai armatei, ci şi miliţiilor şi corpurilor de voluntari care îndeplinesc următoarele condiţii :

1. Sunt conduşi de o persoană răspunzătoare pentru subordonaţii ei ;
2. Au un semn distinctiv fix şi uşor de recunoscut de la distanţă ;
3. poartă armele la vedere ; şi
4. Se conformează în operaţiunile lor legilor şi obiceiurilor războiului.

În ţările unde miliţiile sau corpurile de voluntari alcătuiesc armata sau fac parte din ea, acestea sunt cuprinse sub denumirea de "armată".

Art. 2. Populaţia unui teritoriu neocupat care, la apropierea inamicului ia în mod spontan armele pentru a lupta cu trupele năvălitoare fără să fi avut vreme să se organizeze potrivit articolului întâi va fi socotită ca beligerantă dacă ea poartă armele la vedere şi dacă respectă legile şi obiceiurile războiului.

Art. 3. Forţele armate ale Părţilor beligerante pot să se compună din combatanţi şi necombatanţi. În caz de capturare de către inamic, unii ca şi ceilalţi au drept la tratamentul prizonierilor de război.

CAPITOLUL II

Prizonierii de război

Art. 4. Prizonierii de război sunt în puterea guvernului inamic şi nu a indivizilor sau a corpurilor care i-au capturat.

Ei trebuie să fie trataţi cu omenie.

Tot ce le aparţine personal, în afară de arme, cai şi documente militare, rămâne proprietatea lor.

Art. 5. Prizonierii de război pot să fie supuşi internării într-un oraş, fortăreaţă, câmp sau localitate oarecare, cu îndatorirea de a nu se depărta dincolo de anumite limite stabilite ; însă ei nu pot fi închişi decât ca măsură de siguranţă neapărat trebuitoare şi numai cât timp ţin împrejurările care fac necesară această măsură.

Art. 6. Statul poate folosi, ca muncitori, prizonierii de război potrivit cu gradul şi aptitudinile lor, afară de ofiţeri. Aceste lucrări nu vor fi prea grele şi nu vor avea nici o legătură cu operaţiile de război.

Prizonierii pot fi autorizaţi să lucreze în contul administraţiilor publice ori al particularilor sau pe propria lor cheltuială.

Lucrările făcute pentru stat vor fi plătite după tarifele în vigoare pentru militarii armatei naţionale care îndeplinesc aceleaşi lucrări sau, dacă nu există asemenea tarife, după un tarif potrivit cu lucrările executate.

Când lucrările se fac pe seama altor administraţii publice sau pentru particulari, condiţiile se vor stabili de acord cu autoritatea militară.

Salariul prizonierilor va contribui la uşurarea situaţiei lor, iar prisosul le va fi numărat în momentul liberării, afară de scăderea cheltuielilor de întreţinere.

Art. 7. Guvernul în puterea căruia se găsesc prizonierii de război este dator să-i întreţină.

În lipsa unei înţelegeri speciale între beligeranţi, prizonierii de război vor fi trataţi în ceea ce priveşte hrana, adăpostul şi îmbrăcămintea, pe acelaşi picior ca trupele guvernului care-i va fi capturat.

Art. 8. Prizonierii de război vor fi supuşi legilor, regulamentelor şi ordinelor aplicate în armata statului în puterea căreia se găsesc. Orice act de nesupunere îndreptăţeşte faţă de ei măsurile de severitate necesare.

Prizonierii evadaţi, care ar fi prinşi din nou înainte de a fi putut ajunge la armata lor sau înainte de a fi părăsit teritoriul ocupat de armata care-i va fi prins, sunt pasibili de pedepse disciplinare.

Prizonierii care, după ce vor fi reuşit să evadeze, sunt făcuţi prizonieri din nou, nu sunt supuşi la nici o pedeapsă pentru fuga anterioară.

Art. 9. Fiecare prizonier de război trebuie să declare, dacă este întrebat, adevăratul sau nume şi grad, iar în cazul în care ar nesocoti regula aceasta s-ar expune la o restrângere a avantajelor acordate prizonierilor de categoria lui.

Art. 10. Prizonierii de război pot fi puşi în libertate pe cuvânt, dacă legile ţării lor le îngăduie aşa ceva, iar în asemenea caz ei sunt obligaţi, sub garanţia onoarei lor personale, să îndeplinească în mod scrupulos, atât faţă de propriul guvern, cât şi faţă de acela care i-a luat pizonieri, obligaţiile ce şi le-au asumat.

În acest caz, propriul lor guvern este dator să nu le ceară, nici să nu le primească vreun serviciu contrar cuvântului dat.

Art. 11. Un prizonier de război nu poate fi silit să accepte libertatea pe cuvânt : la fel, guvernul duşman nu este obligat să convină la cererea prizonierului care ar reclama punerea lui în libertate pe cuvânt.

Art. 12. Orice prizonier de război pus în libertate pe cuvânt şi prins din nou cu armele împotriva guvernului faţă de care se legase pe onoare, ori împotriva aliaţilor acestuia, pierde dreptul la tratamentul prizonierilor de război şi poate fi dat judecăţii.

Art. 13. Indivizii care însoţesc o armată fără să facă direct parte din ea, precum corespondenţii şi reporterii de ziare, vivandierii şi furnizorii, cad în puterea inamicului şi pe care acesta socoteşte util să-i deţină, au dreptul la tratamentul prizonierilor de război, sub condiţia să fie purtătorii unei legitimaţii din partea autorităţii militare a armatei pe care o însoţeau.

Art. 14. Se constituie, la începutul ostilităţilor în fiecare dintre statele beligerante şi eventual, în ţările neutre, care vor fi adăpostit beligeranţi pe teritoriul lor, un birou de informaţii asupra prizonierilor de război. Acest birou, însărcinat să răspundă la toate cererile despre ei, primeşte din partea diferitelor servicii competente toate indicaţiile privitoare la internări şi mutaţii la punerile în libertate pe cuvânt, la schimburi, la evadări, la internările în spitale, la decese, precum şi celelalte informaţii necesare spre a stabili şi ţine la curent o fişă individuală de război. Biroul va trebui să înscrie pe această fişă numărul matricol, numele şi prenumele, vârsta, locul de origine, gradul, corpul de trupă, rănile, data şi locul capturării, a internării, a rănilor şi a morţii, precum şi alte observaţii deosebite. Fişa individuală va fi remisă guvernului celuilalt beligerant după încheierea păcii.

Biroul de informaţii este, de asemenea, însărcinat să culeagă şi să centralizeze toate obiectele de folosinţă personală, valori, scrisori etc. care vor fi găsite pe câmpurile de luptă sau vor fi părăsite de prizonierii liberaţi pe cuvânt, schimbaţi, evadaţi sau decedaţi prin spitale şi ambulanţe, şi să le trimită celor interesaţi.

Art. 15. Societăţile de ajutor pentru prizonierii de război, legalmente constituie după legea ţării lor şi având ca scop să fie mijlocitorii acţiunii de

caritate, vor primi din partea beligeranţilor, pentru ele şi pentru agenţii lor, formal acreditaţi, toate înlesnirile în limitele impuse de necesităţile militare şi de regulile administrative, pentru a îndeplini cu adevărat sarcina lor umanitară. Delegaţii acestor societăţi vor putea să fie admişi a împărţi ajutoare în depozitele de internare, precum şi-n locurile de etapă ale prizonierilor repatriaţi, printr-o permisie personală acordată de autoritatea militară şi luându-şi obligaţia în scris de a se supune tuturor măsurilor de ordine şi de poliţie prescrise de acea autoritate.

Art. 16. Biroul de informaţii se bucură de scutirea taxei de porto. Scrisorile, mandatele şi trimiterile băneşti, precum şi pachetele poştale destinate prizonierilor d război sau expediate de ei vor fi scutite de toate taxele poştale, atât în ţările de origine şi de destinaţie, cât şi în ţările tranzitate.

Donaţiile şi ajutoarele în natură destinate prizonierilor de război vor fi admise cu scutire de toate taxele de intrare, precum şi taxele de transport pe căile ferate exploatate de stat.

Art. 17. Ofiţerii prizonieri vor primi solda la care au dreptul ofiţerii de acelaşi grad din ţara unde sunt reţinuţi, în contul restituirii de către guvernul lor.

Art. 18. Toată libertatea este lăsată prizonierilor de război pentru practicarea religiei lor, inclusiv asistarea la serviciile culturii lor, cu singura condiţie ca să se supună măsurilor de ordine şi de poliţie prevăzute de autoritatea militară.

Art. 19. Testamentele prizonierilor de război sunt primite sau întocmite în aceleaşi condiţii ca şi pentru militarii armatei naţionale.

Se vor urma, de asemenea, aceleaşi reguli în privinţa actelor constatatoare de moarte, ca şi pentru îngroparea prizonierilor de război, ţinându-se seama de gradul şi de rangul lor.

Art. 20. După încheierea păcii, repatrierea prizonierilor de război se va face în cel mai scurt termen cu putinţă.

CAPITOLUL III

Bolnavii şi răniţii

Art. 21. Obligaţiile beligeranţilor privitoare la serviciul bolnavilor şi răniţilor sunt prescrise de Convenţia de la Geneva.

SECŢIUNEA A II-A

OSTILITĂŢILE

CAPITOLUL I

Mijloacele de a vătăma pe inamic, asedii şi bomabardamente

Art. 22. Beligeranţii nu au un drept nelimitat în privinţa alegerii mijloacelor de a vătăma pe inamic.

Art. 23. În afară de interdicţiile stabilite prin convenţii speciale, este mai ales interzis :

(a) a se întrebuinţa otravă sau arme otrăvite ;

(b) a ucide sau a răni prin trădare indivizi aparţinând naţiunii sau armatei inamice ;

(c) a ucide sau a răni pe un inamic care, predând armele sau nemaiavând mijloace să se apere, s-a predat fără condiţii ;

(d) a declara că nimeni nu va fi cruţat ;

(e) a folosi arme, proiectile sau materii de natură să pricinuiască suferinţe fără rost ;

(f) a folosi fără îndreptăţire pavilionul de parlamentare, drapelul national sau insignele militare şi uniforma inamicului, precum şi semnele distinctive ale Convenţiei de la Geneva ;

(g) a distruge sau sechestra proprietăţile inamice, afară de cazul când aceste distrugeri sau sechestrări ar fi neapărat impuse de nevoile războiului;

(h) a declara stinse, suspendate sau neprimite în justiţie drepturile şi acţiunile naţionalilor părţii adverse.

Art. 24. Şireteniile de război şi întrebuinţarea de mijloace necesare spre a procura informaţii despre inamic în privinţa termenului sunt socotite ca licite.

Art. 25. Este interzis a ataca sau bombarda, prin orice fel de mijloc, oraşele, satele, locuinţele sau clădirile care nu sunt apărate.

Art. 26. Comandantul trupelor de atac, înainte de a porni bombarda-mentul, şi afară de cazul unui atac forţat, va trebui să facă tot ce depinde de el spre a preveni autorităţile.

Art. 27. În asediu şi bombardamente trebuie luate toate măsurile necesare pentru a cruţa, pe cât posibil, clădirile destinate cultelor, artelor, ştiinţelor şi binefacerii, monumentele istorice, spitalele şi locurile de adunare pentru bolnavi şi răniţi, cu condiţia ca aceste clădiri să nu fie întrebuinţate în acelaşi timp într-un scop militar.

Datoria asediaţilor este să marcheze aceste clădiri sau locuri de adunare prin semne vizibile speciale, care vor fi dinainte aduse la cunoştinţa asediatorului.

Art. 28. Este interzisă jefuirea unui oraş sau locuinţă chiar luată cu asalt.

CAPITOLUL II

Spionii

Art. 29. Nu poate fi socotit ca spion decât individul care, lucrând pe ascuns sub pretexte mincinoase, adună ori încearcă să adune informaţii în zona de operaţii a unui beligerant, cu intenţia de a le comunica părţii adverse.

De aceea, militarii nedeghizaţi care au pătruns în zona de operaţii a armatei inamice în scopul de a culege informaţii nu sunt consideraţi ca spioni. Tot aşa, nu sunt consideraţi spioni : militarii şi nemilitarii care-şi îndeplinesc pe faţă misiunea, fiind însărcinaţi să transmită telegrame destinate fie propriei lor armate, fie armatei inamice. Fac parte din această categorie şi indivizii trimişi în balon ca să transmită telegramele şi, în genere, ca să întreţină comunicaţiile între diferitele părţi ale unei armate sau ale unui teritoriu.

Art. 30. Spionul prins asupra faptului nu va putea fi pedepsit fără o prealabilă judecată.

Art. 31. Spionul care, după ce a ajuns la armata căreia îi aparţine, este prins mai târziu de inamic, a tratat ca prizonier de război şi nu suferă nici o răspundere pentru actele lui anterioare de spionaj.

CAPITOLUL III

Drapelurile albe de parlamentar

Art. 32. Este socotit parlamentar individul autorizat de unul din beligeranţi să intre în tratative cu celălalt şi care se prezintă cu drapelul alb. El are drept la

inviolabilitate, împreună cu trompetistul, toboşarul, portdrapelul şi interpretul care l-ar întovărăşi.

Art. 33. Şeful căruia îi este trimis un parlamentar nu-i obligat să-l primească în orice împrejurare.

El poate lua toate măsurile necesare ca să-l împiedice pe parlamentar de a se folosi de misiunea lui ca să se informeze.

El are dreptul, în caz de abuz, să-l reţină provizoriu pe parlamentar.

Art. 34. Parlamentarul îşi pierde drepturile de inviolabilitate dacă se dovedeşte, în mod sigur şi fără putinţă de tăgadă, că s-a folosit de situaţia lui privilegiată ca să provoace ori să săvârşească un act de trădare.

CAPITOLUL IV

Capitulările

Art. 35. Capitulările stabilite între Părţile contractante trebuie să ţină seama de regulile onoarei militare.

Odată încheiate, ele trebuie respectate în mod scrupulos de ambele părţi.

CAPITOLUL V

Armistiţiul

Art. 36. Armistiţiul întrerupe operaţiile de război printr-un acord mutual între Părţile beligerante. Dacă durata nu s-a fixat, Părţile beligerante pot relua operaţiile oricând, sub condiţia ca inamicul să fie avertizat în timpul cuvenit , conform condiţiilor armistiţiului.

Art. 37. Armistiţiul poate fi general sau local. Cel dintâi face să înceteze pretutindeni operaţiile de război ale statelor beligerante ; al doilea, numai între anumite părţi ale armatelor beligerante şi într-un spaţiu determinat.

Art. 38. Armistiţiul trebuie să fie notificat oficial şi în timp util autorităţilor competente şi trupelor. Ostilităţile sunt întrerupte îndată după notificare sau la termenul convenit.

Art. 39. Depinde de părţile contractante ca să stabilească, printre clauzele armistiţiului raporturile ce s-ar putea avea pe teatrul războiului, cu populaţiile şi între ele.

Art. 40. Orice nesocotire gravă a armistiţiului de către una din părţi îi dă celeilalte dreptul să-l denunţe, şi, în caz de urgenţă, chiar să reia de îndată ostilităţile.

Art. 41. Nesocotirea clauzelor de armistiţiu din partea unor particulari, acţionând din iniţiativa lor, dă dreptul numai la cererea de pedepsire a vinovaţilor şi, dacă este cazul, la o despăgubire pentru pagubele suferite.

SECŢIUNEA A III-A

DESPRE AUTORITATEA MILITARĂ PE TERITORIUL STATULUI INAMIC

Art. 42. Un teritoriu este socotit ocupat când se găseşte de fapt sub autoritatea armatei inamice.

Ocupaţia nu se întinde decât asupra teritoriilor unde această autoritate este stabilită şi în măsură să se exercite.

Art. 43. Autoritatea puterii legale fiind de fapt trecută în mâinile ocupantului, acesta va lua toate măsurile ce depind de el în scopul de a restabili şi a asigura, pe cât cu putinţă, ordinea şi viaţa publică, respectând în afară de împiedicări absolute, legile în vigoare în ţară.

Art. 44. Este interzis unui beligerant să silească populaţia unui teritoriu ocupat a da informaţii despre armata celuilalt beligerant sau despre mijloacele lui de apărare.

Art. 45. Este interzis de a se constrânge populaţia unui teritoriu ocupat să depună jurământ puterii inamice.

Art. 46. Onoarea şi drepturile de familie, viaţa indivizilor şi proprietatea privată, precum şi credinţele religioase şi exerciţiul cultelor trebuie repectate.

Proprietatea privată nu poate fi confiscată.

Art. 47. Jaful este categoric interzis.

Art. 48. Dacă ocupantul ia, din teritoriul ocupat, impozitele, dările şi taxele stabilite în folosul statului, el o face, pe cât cu putinţă, după regulile de aşezare şi de repartiţie în vigoare ; iar de aici va urma pentru el îndatorirea să acopere cheltuielile de administraţie ale teritoriului ocupat în măsura în care guvernul legal era ţinut la fel.

Art. 49. Dacă, în afară de impozitele arătate prin articolul precedent, ocupantul ridică alte contribuţii băneşti din teritoriul ocupat, acestea nu vor putea fi decât pentru nevoile armatei sau administrării acestui teritoriu.

Art. 50. Nici o pedeapsă colectivă, bănească sau de alt fel, nu va putea fi pronunţată contra populaţiilor din pricina faptelor individuale de care ele nu ar putea fi socotite ca solidar răspunzătoare.

Art. 51. Nici o contribuţie nu va fi încasată decât pe temeiul unui ordin scris şi sub răspunderea unui general şef.

Pe cât cu putinţă, nu se va proceda la această încasare decât după regulile de aşezare şi de repartiţie a impozitelor în vigoare.

Pentru orice contribuţie, contribuabililor li se va elibera chitanţă.

Art. 52. Rechiziţii în natură şi servicii nu vor putea fi cerute comunelor sau locuitorilor decât pentru nevoile armatei de ocupaţie. Ele vor fi potrivite cu mijloacele ţării şi de aşa fel încât să nu impună pentru populaţii îndatorirea de a lua parte la operaţiile de război împotriva patriei lor.

Aceste rechiziţii şi aceste servicii nu vor fi cerute decât cu autorizarea comandantului din localitatea ocupată.

Prestaţiile în natură vor fi plătite în numerar, pe cât cu putinţă ; în caz contrar, ele vor fi constatate prin chitanţe, iar plata sumelor datorate se va face cât mai repede cu putinţă.

Art. 53. Armata care ocupă un teritoriu nu va putea sechestra decât numerarul sau fondurile şi valorile exigibile aparţinând de proprietatea satului, depozitele de arme, mijloacele de transport, magaziile şi aprovizionările şi, în genere, orice proprietate mobiliară a statului, care, prin natura ei, serveşte operaţiunilor de război.

Toate mijloacele destinate pe pământ, pe mare şi în aer, la transmiterea de ştiri, la transportarea persoanelor sau a lucrurilor în afară de cazurile reglementate de dreptul maritim, cum şi depozitele de arme şi, în genere, orice fel de muniţii de război pot fi sechestrate, chiar dacă aparţin unor persoane private, dar vor trebui să fie restituite, iar despăgubirile se vor reglementa la stabilirea păcii.

Art. 54. Cablurile submarine legând un teritoriu ocupat cu un teritoriu neutru nu vor fi distruse sau sechestrate decât în cazul unei nevoi absolute. Ele vor trebui, de asemenea, restituite, iar despăgubirile se vor reglementa la încheierea păcii.

Art. 55. Statul ocupant nu se va socoti decât ca administrator şi uzufructuar al clădirilor publice, imobilelor, pădurilor şi exploatărilor agricole aparţinând statului inamic şi aflate în ţinutul ocupat. El va trebui să conserve fondul acestor proprietăţi şi să le administreze potrivit regulilor de uzufruct.

Art. 56. Bunurile comunelor, cele ale stabilimentelor închinate cultelor, carităţii şu instrucţiei, artelor şi ştiinţelor, chiar aparţinând statului, vor fi tratate ca proprietate privată.

Orice sechestrare, distrugere sau degradare cu intenţie a unor asemenea stabilimente, monumente istorice, opere de artă şi de ştiinţă este interzisă şi trebuie să fie urmărită.